

Szkodniki malin żerujące w pędach

Szkodniki malin uszkadzające pędy powodują na wielu plantacjach poważne straty w plonie wskutek osłabienia wzrostu, wyłamywania się pędów, słabego owocowania. Często zbyt późno zauważane są na plantacjach, dopiero po wystąpieniu objawów żerowania, dlatego tak ważne są częste lustracje plantacji i znajomość biologii szkodników.

Pryszczarek namalinek łodygowy

Jest to mała mucha wielkości ok. 2 mm, wyglądem przypominająca komara. Larwy szkodnika zimują w kokonach w glebie. Pryszczarek namalinek łodygowy daje w okresie wegetacji 3 pokolenia. Wylot pierwszego pokolenia rozpoczyna się pod koniec kwietnia lub na początku maja, drugiego – pod koniec czerwca, trzeciego – w lipcu i sierpniu. Samice składają jaja w spękaniach i zranieniach skórki młodych jednorocznych pędów. Różowe larwy szkodnika żerują pod skórką w dolnej części pędów, powodując ich osłabienie i zamieranie. W miejscu żerowania skórka ciemnieje, pęka, odstaje i łuszczy się. Porażone pędy słabo owocują, a w czasie suszy zasychają. Miejsca uszkodzone przez pryszczarkę są często atakowane przez grzyby patogeniczne powodujące zamieranie pędów maliny. Wystąpienie szkodnika w dużym nasileniu może doprowadzić do zniszczenia plantacji.

Zwalczanie

Zaleca się wycinać i palić uszkodzone pędy z larwami. Tam gdzie możliwe, wiosną przed wylotem muchówek z gleby, można stosować ściółkowanie roślin, np. czarną folią, włókniną lub kilkunastocentymetrową warstwą ściółki organicznej. Zabieg ten ogranicza liczbę wylatujących z gleby muchówek. Chemiczne zwalczanie jest wskazane na plantacjach uszkodzonych przez szkodniki w ubiegłym roku. Rośliny opryskuje się w okresie lotu muchówek, zazwyczaj, gdy pędy osiągną 20-30 cm, przy licznych występowaniu zabieg należy powtórzyć po 7-10 dniach. Środki chemiczne należy stosować zgodnie z aktualnym programem ochrony roślin sadowniczych. Zalecane jest stosowanie pułapek feromonowych w celu precyzyjnego określenia terminu zabiegu.

Pryszczarek malinowiec

To mała czarna mucha długości około 2 mm, podobna do komara. Samice składają jaja na pędach przy pąkach lub w spękaniach kory. Pomarańczowe, beznogie larwy dorastają do 2,5 mm, żerują pod skórką pędów i wydzielają substancję, która powoduje rozrastanie się tkanek pędu i tworzenie się galasowatych narośli, wielkości ok. 3 cm. Narośla pojawiają się w dolnej części pędów, w 2-3 tygodniu po wylęgu larw, w jednym naroślu znajduje się od kilku do kilkunastu larw. W kwietniu lub maju larwy przepoczwarczają się

w naroślach, muchy wylatują i składają jaja od kwietnia do czerwca. Uszkodzone pędy słabo rosną i owocują, a często zasychają przed owocowaniem. Pruszczarek występuje dość powszechnie zarówno na malinach owocujących na pędach dwuletnich jak i tegorocznych.

Zwalczanie

Zaleca się w okresie jesienno-zimowym lub wczesną wiosną wycinać i palić pędy z galasowatymi naroślami, przed wylotem muchówek. Obecnie nie ma środków do chemicznego zwalczania szkodnika.

Przeziernik malinowiec

Jest to motyl o przezroczystych skrzydłach rozpiętości 22-26 mm, z żółtymi poprzecznymi pasami na odwłoku. Gąsienice są białe, grube, z ciemniejszą głową, dorastają do 30 mm, żerują w dolnej części pędów tuż nad ziemią. W miejscu uszkodzeń tworzą się nabrzmięte, guzowate narośla, widoczne pod koniec lata i w okresie jesienno-zimowym. W naroślach można znaleźć gąsienice, które w maju przepoczwarczają się w pędzie. Lot motyli i składanie jaj trwa od końca czerwca do początku września. Samice składają jaja na pędach blisko ziemi lub bezpośrednio na ziemi. Wyległe larwy po paru dniach wgryzają się do pędu lub karpki korzeniowej, gdzie można zobaczyć korytarze wypełnione odchodami gąsienic.

Zwalczanie

Na plantacjach zasiedlonych przez szkodnika opryskiwanie należy wykonać bezpośrednio po zbiorze owoców (tylko odmiany owocujące na pędach drugorocznych) i ewentualnie powtórzyć po 2 tygodniach. Należy dokładnie opryskiwać podstawę pędu, gdzie są składane jaja. Na odmianach owocujących na pędach jednorocznych zabiegi powinny być wykonane pod koniec czerwca i w pierwszej połowie lipca. Monitoring lotu motyli ułatwia stosowanie pułapek feromonowych. Zaleca się również wycinać i palić pędy z naroślami i gąsienicami w okresie bezlistnym i wczesną wiosną, przed wylotem motyli.

Wiesława Kaczorek